

Onderwerp

Kaders voor de toekomst van Golfbad Oss / Visie openbaar zwemwater in de gemeente Oss.

Datum	02-05-2017	Naam en telefoon	Mark Megens
Afdeling	SMO	Portefeuillehouder	Kees van Geffen

Aanleiding

Het Golfbad heeft een lange geschiedenis in Oss. Het is gegroeid van een buitenbad (1968) tot een veelzijdig overdekt zwembad met als laatste toevoeging een modern wedstrijdbad (2010). Op het gebied van openbaar zwemwater binnen de gemeente Oss is het Golfbad is een belangrijke pijler.

Er zijn 4 aanleidingen om nu een gesprek te voeren over de toekomstige rol en invulling van het Golfbad als het gaat om accommodatie, inrichting en programmering:

- Financieel. De afgelopen jaren is er een verschil tussen de begrote inkomsten en de realisatie daarvan. In de huidige situatie wordt dit exploitatieverschil van jaar tot jaar beoordeeld en staat de gemeente garant voor eventuele tekorten. Dit is geen wenselijke situatie en er dient hiervoor een structurele oplossing te komen.
- Inhoudelijk. Maatschappelijke ontwikkelingen zorgen ervoor dat de manier van sporten en bewegen (dus ook zwemmen) verandert. Om een passend voorzieningenaanbod op het gebied van zwemwater te realiseren, moeten we keuzes maken.
- Gebruik. We zien de afgelopen jaren dat het aantal bezoeken die er gebracht worden aan het Golfbad onder druk staat.
- Accommodatie. De huidige accommodatie en installaties voldoen niet meer aan de hedendaagse en toekomstige eisen. Om deze weer actueel en duurzaam te maken, zijn investeringen nodig.

De bovenstaande veranderingen van de laatste jaren maken dat we nu het gesprek moeten voeren over de visie op en de toekomstige kaders voor het inrichten van openbaar zwemwater in de gemeente Oss.

1. Visie op zwemwater

Om de doelstellingen binnen het beleidsterreinen sport en bewegen en gezondheid na te streven, faciliteren we vanuit de gemeente openbaar zwemwater. Deze doelstellingen zijn leidend. Het is vanuit die doelstellingen, de rol en verantwoordelijkheid van de gemeente om op een zo efficiënt en effectief mogelijke manier te blijven voorzien in openbaar zwemwater. Dit zolang de doelen binnen deze beleidsterreinen dit verlangen.

Dat heeft gevolgen voor de rol en verantwoordelijkheden van de gemeente Oss op het gebied van openbaar zwemwater. We nemen het beleid rondom sport en bewegen als uitgangspunt. Dit beleid geeft ons twee belangrijke fundamenten:

- **Passende accommodaties.** Zwemmen is een veel beoefende manier van sporten en bewegen. Veel inwoners zijn actief in een van de vele vormen van de watersport. Deze willen we als gemeente, net als andere vormen van sporten en bewegen, zo goed mogelijk voorzien van een passende accommodatie.
- **Sportstimulering.** Als gemeente willen we sporten en bewegen stimuleren. Dit komt tot uiting in aanmoedigen, verbinden en ondersteunen van sportieve activiteiten. Hierin spelen sportverenigingen een belangrijke rol. De sportverenigingen zijn diep verankerd in de Osse samenleving en kunnen helpen bij het bereiken van groepen die minder sporten en bewegen, zoals jeugd vanaf 12 jaar, senioren, mensen met een beperking, chronisch zieken en peuters en hun ouders.

Ook vanuit gezondheidsbeleid zien we een rol en verantwoordelijkheid als gemeente Oss op het gebied van openbaar zwemwater.

- **Gezonde leefstijl.** Mensen die voldoende bewegen, hebben minder kans op onder andere overgewicht en hart- en vaatzieken dan mensen die onvoldoende bewegen. Een bevolking die voldoet aan de beweegnorm heeft daarmee een hogere kwaliteit van leven. Daarnaast scheelt het de samenleving kosten voor gezondheidszorg. Zwemmen, en dus het faciliteren van openbaar zwemwater, kan aan deze kwaliteit van leven een bijdrage aan leveren.
- **Zwemmen is een zeer blessurevrije manier van sporten en bewegen.** Ook dit draagt bij aan de gezonde leefstijl, een verbeterde kwaliteit van leven en naar verwachting het verminderen van kosten voor gezondheidszorg.

2. De kaders voor toekomstige rol en inrichting Golfbad

De zojuist geformuleerde visie, gebaseerd op het beleid voor sport en bewegen en gezondheid, vormt de basis voor de toekomstige rol en inrichting van het Golfbad. Het Golfbad, de enige overdekte openbare zwemvoorziening van de gemeente Oss, heeft daarmee bestaansrecht. Dit betekent concreet dat sluiting van het Golfbad, vanuit onze rol en verantwoordelijkheid als gemeente, geen optie is.

Maar het betekent ook dat alle andere scenario's die aansluiten op deze basis onderzocht moeten worden. Daarbij zijn kaders nodig om het aantal verder uit te werken scenario's te beperken. Hierbij staan de behoefte van onze inwoners en de rol die we daarbij als gemeente hebben centraal. Voor de onderstaande punten is een kader nodig om te hanteren bij de verdere uitwerking van de toekomstige rol en inrichting van het Golfbad.

- A. *Recreatiefunctie*
- B. *Gezondheidsfunctie*
- C. *Regiofunctie*
- D. *Programmering*
- E. *Instructie- en schoolzwemmen*
- F. *Gebouw en duurzaamheid*
- G. *Locatie*
- H. *Financiën*

Om te komen tot kaders dienen de Informatienota trends en ontwikkelingen zwembadbranche (bijlage), de Integrale Toekomstvisie Golfbad Oss (bijlage) en andere beleidsuitgangspunten en ontwikkelingen in de gemeente Oss als uitgangspunt.

A. *Recreatiefunctie*

Het recreatief zwemmen staat onder druk. Er is veel concurrentie op het gebied van vrijetijdsbesteding en de eisen van gebruikers stijgen. Een toprecreatiefunctie in de vorm van een subtropisch zwemparadijs brengt veel risico's met zich mee. Het vergt een grote investering, heeft een beperkte attractiewaarde en zoals gezegd veel concurrentie. We zien hier geen rol voor de gemeente weggelegd. Een zwembad wordt echter wel gezien als een basisvoorziening en draagt bij aan het voorzieningenaanbod van de gemeente. Recreatief zwemmen wordt binnen de gemeente Oss voor een belangrijk deel beoefend door gezinnen met jonge kinderen. Zij hebben maar beperkte voorzieningen nodig. Voor uitgebreide zwemvoorzieningen met een hoge recreatiewaarde zijn er voldoende alternatieven (Center Parcs, Sportiom). Een beperkte recreatiefunctie kan bijdragen in de exploitatie van de zwemvoorziening.

Kader: In het uit te werken scenario is geen ruimte voor een toprecreatiefunctie, zeker niet in de vorm van een subtropisch zwemparadijs. Wel dienen er voldoende mogelijkheden te zijn om recreatief te zwemmen voor ouders met jonge kinderen. De recreatiefunctie dient ondergeschikt te zijn aan het faciliteren van de verenigingen en doelgroepzwemmers (baantjes-trekkers, aquajoggers, enz.) en op een creatieve en flexibele manier ingevuld te worden.

B. Gezondheidsbeleid

Ons gezondheidsbeleid richt zich op het scheppen van mogelijkheden voor mensen om gezond te kunnen leven. Dat doen we vanuit de uitgangspunten van positieve gezondheid, dat wil zeggen dat we vooral de nadruk leggen op de mogelijkheden die mensen hebben in plaats van de beperkingen. Het gaat dus niet alleen om de afwezigheid van ziekte of lichamelijke gebreken, maar om het welbevinden van onze inwoners. Denk daarbij aan fijn wonen, een dagbesteding, eigenwaarde, een toekomstperspectief, lekker in je vel zitten en vrienden en familie om je heen. Verder stimuleren we als gemeente onze inwoners om te sporten en bewegen. Hierin spelen verenigingen een belangrijke rol. Een aantal van deze verenigingen is gehuisvest in het Golfbad. Deze verenigingen hebben niet alleen een verbindend karakter, maar kunnen ook een bijdrage leveren in de (toekomstige) exploitatie.

Kader: De zwemvoorziening dient functionaliteiten te hebben die mensen in staat stellen om, al dan niet met een beperking, gezond te kunnen bewegen in zwemwater. Daarnaast dient de rol en huisvesting van betrokken verenigingen gewaarborgd te worden, nu en in de toekomst.

C. Regiofunctie

Het Golfbad had in het verleden een grote regionale rol. Echter deze staat onder druk door de toenemende concurrentie op vrijetijdsbesteding, hogere eisen van consumenten rondom beleving en de gedateerde inrichting en attractiewaarde van het zwembad. De rol in de wijde regio die het Golfbad voorheen vervulde is niet meer. De bezoekers komen tegenwoordig grotendeels uit onze eigen gemeente. De huidige peuterbaden (Berenbaden) hebben wel een grotere regionale aantrekkingskracht.

Kader: In het uit te werken scenario dient uitgegaan te worden van een zwemvoorziening die een primair een lokale functie heeft en de eigen inwoners aanspreekt.

D. Programmering

De rol van het Golfbad in de gemeente verandert. Ontwikkelingen als digitalisering, individuele sportbeoefening en vergrijzing bieden veel kansen. Hierbij kan ook gekeken te worden naar de rol van het Golfbad in haar directe omgeving. Samenwerking met diverse partijen (zowel commercieel als niet commercieel) kan leiden tot nieuwe programmering en initiatieven. De technologische ontwikkelingen spelen hier een grote rol in. Zowel in de mogelijkheden voor de gebruikers als in de inrichting, efficiency en attractiewaarde van de zwemvoorziening.

Kader: In het uit te werken scenario dient de zwemvoorziening een eenvoudig en multifunctioneel karakter te hebben. Niet het gebouw, maar het programma is leidend voor een bezoek. Door een gevarieerd programma op te stellen kunnen specifieke doelgroepen bediend worden. Hierbij dient op een slimme en creatieve manier gebruik gemaakt te worden van moderne technieken en samenwerkingen met nabij gelegen partijen.

E. Instructie- en schoolzwemmen.

In de markt van instructiezwemmen is de concurrentie groot. Er zijn verschillende commerciële aanbieders. Door demografische ontwikkelingen zal het aanbod waarschijnlijk verder afnemen. Instructiezwemmen draagt bij aan de exploitatie en past in de programmering van een zwembad. Zwemvaardigheid is primair de verantwoordelijkheid van ouders, niet van de school of de gemeente. Dit wordt breed zo ervaren. Maar als gemeente hechten we wel waarde aan goede mogelijkheden voor instructiezwemmen en het op peil houden van de zwemvaardigheid. Schoolzwemmen 'oude stijl' wordt landelijk door steeds minder scholen aangeboden. Scholen geven hierbij aan dat het vaak veel moeite kost om het te organiseren en dat het ten koste gaat van andere vakken. Wel zijn er andere programma's denkbaar in samenwerking met onderwijspartners die onderzocht zouden kunnen worden in een toekomstige programmering.

Kader: In het uit te werken scenario dienen instructiezwemmen en andere activiteiten ten behoeve van zwemvaardigheid binnen het programma-aanbod van het Golfbad nauwkeurig bekeken te worden. Om ook in de toekomst concurrerend te zijn en het bij te laten dragen aan de exploitatie. Daarnaast dient het programma-aanbod oog te hebben voor de zwemvaardigheid van de inwoners van de gemeente Oss. Het dient duidelijk gescheiden te blijven in de subsidierelatie en ondergeschikt aan het faciliteren van verenigingen en doelgroepzwemmers. Er is geen plek voor schoolzwemmen 'oude stijl' in de toekomstige programmering van het Golfbad.

F. Gebouw en duurzaamheid.

Hoewel goed onderhouden is de huidige staat van het Golfbad (met uitzondering van het in 2010 geopende wedstrijdbad) gedateerd. Zowel het gebouw als de installaties zitten aan het eind van hun levensduur. Niets doen is hiermee geen optie. Zeker op het gebied van duurzaamheid (energiebesparing) valt nog veel te bereiken. Het huidige gebouw en haar omgeving hebben door het grote oppervlak en indeling ook beperkingen met betrekking tot bezettingsgraad en multifunctioneel gebruik. Ook de faciliteiten voor parkeren spelen hierbij een rol.

Kader: In het uit te werken scenario dient gestreefd te worden naar een vermindering van de hoeveelheid zwemwater en bassins. Echter door moderne technieken en een efficiënte manier van programmering kunnen toch alle doelgroepen hier naar tevredenheid gebruik van maken. Verder dient er aandacht te zijn voor de parkeerproblematiek. Daarnaast dienen zowel het gebouw als de installaties op een duurzame manier te worden ingericht, waardoor energiebesparing mogelijk is.

G. Locatie.

Een centrale locatie met goede bereikbaarheid, ook met openbaar vervoer, is essentieel voor een goede exploitatie van een zwembad. Daarnaast spelen gemakkelijke ontsluiting, een hoge bevolkingsconcentratie in de buurt en parkeren een rol. Vanuit de eerdere kaders zien we vooral ook een lokale in plaats van wijde regionale functie. Daarom is een centrale plek in de gemeente nog belangrijker. De huidige locatie voldoet aan al deze wensen.

Kader: In het uit te werken scenario dient uitgegaan te worden van vestiging op de huidige locatie.

H. Financiën

Een toekomstbestendige zwemvoorziening zal ook financiële consequenties hebben. Hierbij dient niet alleen gekeken te worden naar de investering die er nodig is om het te realiseren. Ook moet er gekeken worden naar mogelijke besparingen die in de toekomst gedaan kunnen worden in de exploitatiekosten (bijvoorbeeld door efficiënter programmeren en daling energiekosten). Deze hebben zowel gevolgen voor het Golfbad als voor de gemeente. In de afweging rondom deze openbare zwemvoorziening dient meegenomen te worden dat de gemeente de komende jaren voor nog een aantal grote financiële uitdagingen staat.

Kader: In het uit te werken scenario dient uitgegaan te worden van een maximale investering tussen 10 en 20 miljoen euro. Budgetneutrale realisatie van het nieuwe Golfbad heeft voor de gemeente de voorkeur (door een verlaging van de exploitatielasten en daardoor een verlaging van de budgetsubsidie). Het is echter geen harde voorwaarde.

3. Verdere uitwerking en concretisering toekomstige accommodatie, inrichting en programmering van het Golfbad

De hierboven geschetste kaders vormen samen met de Informatienota trends en ontwikkelingen zwembadbranche (bijlage) en de Integrale Toekomstvisie Golfbad Oss (bijlage) de basis voor het verder uitwerken en concretiseren van de toekomstige accommodatie, inrichting en programmering van het Golfbad. Deze volgende stap wordt door de directie van het Golfbad gezet. Er wordt een projectgroep ingericht om te komen tot een of enkele concrete uitwerkingsstudies die het college aan de gemeenteraad voorlegt.

Bijlagen

Informatienota trends en ontwikkelingen zwembadbranche
Integrale toekomstvisie Golfbad Oss definitief